

2011-03-31

1 (14)

Dnr 40-2010:362

Rektorn vid
Prolympia F-9

Jönköping

Kvalitetsgranskning av Musik i grundskolan i Prolympia F-9 i Jönköpings kommun

Skolinspektionens beslut

Skolinspektionen har granskat elevernas möjligheter att utveckla kunskaper i musikämnet i enlighet med kursplanens och läroplanens mål.

Områden som måste åtgärdas:

- Skolan måste säkerställa att eleverna ges möjlighet att använda IT som stöd för musicerande samt som redskap för skapande i enlighet med mål att sträva mot i kursplanen för musik (9 kap. 2 § skollagen i jämförelse med kursplanen för musik).

Områden som bör förbättras

- Skolan behöver säkerställa att eleverna ges möjlighet att utveckla förtrogenhet med musikens beröringspunkter med andra kunskapsområden. En tydligare ämnesövergripande undervisning utifrån musikämnet behöver utarbetas.
- Rektor behöver skapa förutsättningar för samverkan inom skolan och samverkan med andra skolors musiklärare för att öka likvärdigheten i bedömning och betygssättning.
- Rektor behöver säkerställa att undervisningen i musik bedrivs i ändamålsenliga lokaler och att det finns utrustning och material på skolan för att garantera en god musikundervisning.
- Rektor behöver skapa förutsättningar för en samverkan i ett årskurs 1-9 perspektiv, inom Prolympia samt mellan den egna skolan och andra avlämnande skolor till Prolympia 6-9, när det gäller musikämnet.

Uppföljning

Skolinspektionen följer upp de krav på åtgärder som granskningen resulterat i. Huvudmannen för Prolympia F-9 ska senast 2011-07-01 redovisa till

Skolinspektionen i Lund vilka åtgärder som vidtagits utifrån myndighetens krav och förbättringsområden. Om åtgärder ännu inte vidtagits men planerats, ange tidplan för planerade åtgärder och ansvarig för genomförandet. Redogörelsen skickas per post till Skolinspektionen i Lund, att: Lennart Hansson, Gasverksgatan 1, 222 29 Lund. Ange Skolinspektionens diarienummer (dnr 40-2010:362) vid kommunikation med myndigheten angående granskningen.

Skolinspektionens granskning av Prolympia F-9 i Jönköpings kommun

Bakgrund och granskningsområden

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av musikundervisningen i grundskolan under perioden februari 2010 till den mars 2011. Skolinspektionen kommer att under perioden granska cirka 40 skolor. Skolinspektionen besökte Prolympia F-5 den 29 september-1 oktober 2010. Vid besöket skedde observationer av musikundervisningen och intervjuer hölls med rektorn, lärare och elever. Besöket föregicks av studier av dokument som inhämtats från skolan.

Övergripande iakttagelser och slutsatser inom området kommer att redovisas i Skolinspektionens kvalitetsgranskningsrapport Musik i grundskolan. Ytterligare information om och projektplan för kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens webbplats

(<http://www.skolinspektionen.se/Kvalitetsgranskning/>).

Syftet med granskningen är att förbättra kvaliteten på musikundervisningen i grundskolan. Genom att synliggöra brister och styrkor för skolor och huvudmän är målet att Skolinspektionens granskning ska bidra till förbättringar som leder till att eleverna får en bättre musikundervisning genom alla årskurser.

Skolan ska genom musikundervisningen bredda och fördjupa elevernas kunskaper i musikämnet. Undervisningen ska bygga på såväl praktiska som teoretiska moment. Musikämnet är ett ämne med många dimensioner som ska ge eleverna möjlighet att bli förtrogna med andra kunskapsområden. Musikens ämnesövergripande karaktär innebär att ämnet har en stor potential att samordnas med övriga ämnen. Musikundervisningen kan även utgöra en viktig länk mellan skolan som institution, dess kultur och traditioner och barns och

ungdomars tillvaro vid sidan av skolan. Ämnet är även omtyckt bland eleverna, men musikundervisningens kvalitet och förutsättningar varierar mycket vilket innebär att elevernas möjlighet att utvecklas inom ämnet skiljer sig åt.¹ Ett övergripande problem är att eleverna inte får en sammanhållen utbildning utifrån kursplanernas mål i ett 1-9 perspektiv.

Granskningen har inriktats mot tre frågeområden:

1. Ger musikundervisningens innehåll och genomförande eleverna möjlighet att utvecklas inom samtliga kunskapsformer och synliggörs musikämnets koppling till andra ämnen?
2. Sker bedömning och betygssättning utifrån styrdokumentens krav?
3. Finns centrala förutsättningar för att bedriva en musikundervisning av hög kvalitet?

Beskrivning av skolan

Prolympia F-9 i Jönköpings kommun är en fristående skola. I Sverige finns åtta Prolympiaskolor med skolan i Virserum som sydligast och Umeå som nordligast. Prolympia F-9 i Jönköping bedriver sin verksamhet på Rosenlund, ett område ett par kilometer från Jönköpings centrum.

Skolan är uppdelad i två enheter, F-5 och 6-9. Prolympia 6-9 startade 2002 och var den första Prolympiaskolan i Sverige. Prolympia F-5 startade 2007. Undervisningen är förlagd till tre byggnader där F-5 är i en byggnad och 6-9 är i två. Dessutom har skolan tillgång till KFUMs lokaler där det finns lektionssalar, idrottshall, pingisrum och danslokal.

Prolympias F-9 verksamhet samlas kring fyra honnörsord som utgör fundamentet i det dagliga arbetet; *trygghet, kunskap, idrott och hälsa*. Prolympia F-5-enheten är indelad i tre arbetslag; Arbetslag F-1, Arbetslag 2-3 och Arbetslag 4-5. I F-5-enheten finns ca 200 elever och 25 anställda. Fritidshem finns för elever mellan 6 och 12 år och är integrerad i verksamheten med såväl personal som lokaler. Prolympias 6-9-enhet är indelad i fem arbetslag så kallade årsråd; Årsråd 6, Årsråd 7, Årsråd 8, Årsråd 9:1 och Årsråd 9:2. I 6-9-enheten finns ca 415 elever och 45 anställda. Det finns även ett resursarbetslag med special-

¹ Skolverket (2005b) *Nationella utvärderingen av grundskolan 2003 - musik (NU-03)* Ämnesrapport till rapport 253. Stockholm: Skolverket.

pedagog, speciallärare, kurator, skolsköterska, studie- och yrkesvägledare samt fritidsledare.

Det finns två musiklärare anställda på skolan. På F-5- och 6-9-enheten ingår undervisande lärare i musik i ett utav arbetslagen. Vid Skolinspektionens besök var undervisande lärare på F-5-enheten i begrepp att avsluta sin anställning och på 6-9-enheten var undervisande lärare vikarie för den anställde läraren i musik som var föräldraledig. Dessutom var rektor för Prolympia nyanställd på skolan med start augusti 2010.

Motivering till beslut

1. Ger musikundervisningens innehåll och genomförande eleverna möjlighet att utvecklas inom samtliga kunskapsformer och synliggörs musikämnets koppling till andra ämnen?

För att eleverna ska ges möjlighet att utveckla kunskaper i ämnet musik i enlighet med kursplanens och läroplanens mål krävs att undervisningens innehåll utgår från målen. Kursplanen för musikämnet anger olika kunskapsformer som eleverna ska ges möjlighet att utvecklas inom. Tidigare studier visar dock på att vissa kunskapsformer får begränsat utrymme i undervisningen, och att elevernas möjlighet att utveckla sina kunskaper även beror av lärandemiljö, lärarens förmåga att individanpassa undervisningen samt elevernas möjlighet till inflytande².

Undervisningen ska enligt läroplanen även innefatta beröringspunkter till andra kunskapsområden, något som enligt forskning är ytterligare ett bristområde³.

Beskrivning

En fristående grundskola ska enligt 9 kap. 2 § skollagen ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen motsvarar de kunskaper och färdigheter som grundskolan ska förmedla. Av kursplaner för musik framgår att musicerande, musiklyssnande, musikskapande och musikkunnande är fyra kunskapsformer som ska genomsyra undervisningen. Ämnets kärna ska utgöras av musicerande och musikskapande i kombination med färdighet och förtrogenhet.

² Skolverket (2005); Ferm, C. (2004). *Öppenhet och medvetenhet. En fenomenologisk studie av musikalisk interaktion*. Luleå: Luleå tekniska univ.

³ Aulin-Gråhamn, L. och J. Thavenius (2003). *Kultur och estetik i skolan: slutredovisning av Kultur och skola-uppdraget 2000-2003*. Malmö: Malmö högskola, Lärarutbildningen.

På Prolympia F-9 finns de fyra kunskapsformerna väl representerade i musikundervisningen. Det finns alltså förutsättningar för att eleverna ska få den undervisning som krävs för att utvecklas inom samtliga former. Vid Skolinspektionens besök märktes vid intervju med lärarna i musik att det fanns en stor medvetenhet kring kunskapsformerna och målen för musikämnet. Lärarna i musik hade en övergripande lokal pedagogisk planering för varje årskurs där strävansmål, lokala mål, innehåll och metod och utvärdering fanns beskrivna. I varje lokal pedagogisk planering fanns även en referens till de nationella mål som eleven ska ha uppnått i slutet av det femte respektive det nionde skolåret. I tillägg till detta fanns för varje lektionspass en lektionsplanering med syfte, mål och upplägg. Vid inspektionsbesök i F-5 sattes dessutom lektionens syfte, mål och upplägg i relation till de kommande kunskapskraven för årskurs 6. I lektionsplaneringen fanns de delmål som avsågs behandlas under lektionen noterade under huvudrubrikerna; musicerande och musikskapande, musikens verktyg och musikens sammanhang och form. Rektor och biträdande rektor säger sig i intervju ha stor tilltro till undervisande lärare i musik när det gäller kunskapsformer och måluppfyllelse. Varken rektor eller biträdande rektor anser sig vara förtrogna med målen för musikämnet. Eftersom rektor är nyanställd har utvecklandet av och samtal kring musikämnets skötts utav biträdande rektor för F-5 enheten.

En av Prolympias bärande pedagogiska idéer är att arbeta ämnesintegrerat utifrån en holistisk kunskapssyn. Syftet med detta är att eleverna skall tillägna sig kunskaper ur ett helhetsperspektiv. Delarna skall ge ett sammanhang för eleverna. Enligt intervju med rektor och biträdande rektor är det arbetslagen som bestämmer tema och de menar att det finns förutsättningar för lärarna i musik att komma in i arbetslagsplaneringen av temat. För varje tema i F-5 finns en målmatris som utgår från kursplanemålen för varje ämne. I det temaexempel (Astrid Lindgren) som ges vid intervjutillfället är dock inte något mål från musikämnet med i målmatrisen däremot som ett arbetsätt för att nå målen. Rektor och biträdande rektor påtalar vid intervjun att det är svårt att utgå från musiken när tema ska bestämmas, musik får snarare anpassa sig. Det poängteras dock att det finns en stor öppenhet i arbetslagen där musiken har en given plats. Intervju med lärarna i musik stödjer uttalandet om att musikämnet anpassar sig efter de andra ämnena som därmed dikterar villkoren för tema. Eftersom lärarna i musik är med i ett arbetslag blir de andra lagen utan den

kompetens som läraren i musik kan bibringa temat. Läraren i musik i F-5 menar vidare att arbetslagets tid för möten är på en tid då andra delar av tjänstgöringen ligger vilket begränsar deltagandet vid samplaneringar. Rektor och biträdande rektor menar dock att förutsättningar skapats för att samverkan ska kunna ske. Läraren i musik i 6-9 menar att musiken inte integreras alls. Den temabank som upprättats, enligt kvalitetsredovisningen för 2009/2010, känner inte musiklärarna till. I övrigt menar lärarna i musik att det saknas kompetens bland såväl personal som ledning gällande organisationen av musikämnet och dess specifika villkor. Eleverna uppger vid intervjuerna att de inte har så mycket musik i temat mer än en enstaka sång.

Vid Skolinspektionens besök på Prolympia F-9 var skolans strävan att sätta en holistisk kunskapssyn vid lärande i centrum genom ämnesintegration tydlig men fortfarande var det så att musik framförallt användes som komplement till andra ämnen. Musiken var inte med och dikterade villkoren för samverkan. Det bör poängteras att enligt Prolympias kvalitetsredovisning för 2009/2010 har det under de senaste två läsåren varit ett prioriterat mål att utveckla det ämnesövergripande arbetet. Skolan har alltså ännu inte nått hela vägen fram vad gäller att ämnesintegrera musik med andra ämnen, där musikens mål är med och styr samarbetet, men det finns en strävan och skolan har vetskap om sina brister. Det finns även en medvetenhet om musiken som ett möjliggörande perspektiv när det gäller den holistiska kunskapssynen. Här finns möjlighet till samverkan i ett F-9 perspektiv utifrån musikämnet.

I intervju med elever var alla positiva till musikämnet och tyckte att de kände glädje och lust att lära. När det gäller trygghet framkom det dock i alla elevintervjuerna att eleverna upplevde att det var stor omsättning på lärare i musik. Den nuvarande F-5-läraren skulle sluta och många av eleverna var mycket ledsna över detta. Även de äldre eleverna upplevde att de hade fått börja om med varje ny lärare och att det inte fanns en kontinuitet i deras musikundervisning. Eleverna i F-5 verkade dock trygga i att det nu fanns en tydlig dokumentation av deras kunskaper i de pärmar som förvarades i musiksalen. Däremot hade de flera förslag på utvecklingsmöjligheter. I intervjuerna med eleverna efterfrågades också att lärare och rektorer skulle besöka lektionerna i musik, efterfråga vad eleverna gjorde på musiken det vill säga i större utsträckning visa intresse för musikämnet och dess villkor. Överhuvudtaget efterfrågades mer musik till exempel i form av elevens val. Båda lärarna i

musik hade tagit upp detta med biträdande rektorer men fått svar att det inte ligger i linje med skolans profil.

Att skolan och läraren ska anpassa undervisningen efter individens behov och förutsättningar framgår tydligt av läroplanen. Där framgår även att eleverna i takt med stigande ålder och mognad successivt ska få ökat inflytande över sitt lärande.⁴ På Prolympia F-9 har lärarna i musik utvecklat arbetsformer i musikämnet där eleverna har möjlighet att i musicerandet utgå från sina tidigare erfarenheter och successivt själva mer och mer ta ansvar för sitt eget musicerande och skapande. Individanpassning och inflytande är här avhängiga varandra. Genom att låta eleverna vara delaktiga i såväl planering, genomförande som utvärdering av lektioner ges eleverna möjlighet att ha inflytande och på så sätt ta ansvar över sitt eget lärande. Det här är något som uppskattas av både lärarna i musik och eleverna. Elever och lärare i musik för F-5 nämner vid ett flertal tillfällen den öppna scen som även den ses som ett tillfälle för alla att synas, vara delaktiga och ta ansvar för lärandet och musikämnet.

Bedömning

Skolinspektionens bedömning är att alla elever ges möjlighet att utveckla kunskaper inom samtliga kunskapsformer. Lärandemiljön präglas av ett gott klimat där eleverna känner trygghet och lust att lära. Elevernas uppfattning om täta lärarbyten bör analyseras och följas upp av rektor. Vidare har granskningen visat att det finns en medveten ämnesövergripande undervisning på Prolympia men där musiken sällan ingår som ett inslag. Den ämnesövergripande verksamheten bör alltså inkludera musiken på lika villkor som de andra ämnena. Individanpassningen i musikundervisningen är tydlig och väl genomförd och lärarna i musik har kompetenser kring hur detta kan ske i musikundervisningen. Elevernas möjlighet till inflytande över undervisningen är väl genomtänkt.

⁴ 9 kap. 2 § skollagen i jämförelse med läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet.

2. Sker bedömning och betygssättning i musik utifrån styrdokumentens krav?

För att eleverna ska ges möjlighet att utveckla kunskaper i ämnet musik i enlighet med kursplanens och läroplanens mål krävs att musikläraren tydliggör för eleverna vilka mål undervisningen har, och att läraren löpande följer upp elevernas kunskaper och bedömer dessa allsidigt utifrån styrdokumentens krav. Musik är dock ett av de ämnen där eleverna har minst kunskap om mål och betygskriterier. Uppföljningen av elevernas musikkunskaper är dessutom ofta bristande, och kraven för att få ett visst betyg kan skilja sig godtyckligt åt från skola till skola. Formaliserade samverkansformer mellan musiklärare framhålls som en nyckelfaktor för att främja likvärdighet i ämnets innehåll, bedömningskriterier och betygssättning.⁵

Beskrivning

På Prolympia lägger lärarna i musik mycket tid på att utveckla kunskap om bedömning och hur detta ska förtydligas för eleverna. Läraren i musik för F-5 har utarbetat ett material som utgår från kursplanens och läroplanens mål. I samtal och i samarbete har sedan vikarierande läraren i musik för 6-9 utformat en matris med mål och betygskriterier för musikämnet som samspelar med nationella mål och betygskriterier. Bägge lärarna för samtal med eleverna om mål och bedömning, vilket verifieras av eleverna. Rektor och biträdande rektor uppger i intervju de har fullt förtroende för de undervisande musiklärarna och att de i sin tur går igenom målen med eleverna. I musiksalen i F-5 finns en pärm för varje elev som varje elev har tillgång till. I den sitter förutom noter och annat material, som används vid lektionerna, ett arbetsschema som fungerar som en individuell utvecklingsplan för musikämnet. I intervjuer med eleverna i F-5 hänvisar de till pärmarna som en plats där de samlar information som i en portfölj och något som de använder när de diskuterar mål för musiken. Eleverna pratar också om arbetsschemat som ett bra sätt att tydliggöra vad man har och ska lära sig i musikämnet.

Ett liknande arbete pågår i årskurserna 6-9. Dock har en otydlig överlämning mellan den tidigare läraren i musik och den vikarierande läraren medfört att det uppstått oklarheter kring formerna för hur IUP ska upprättas för årskurserna 8 och 9. Granskningen visar dock att från och med hösten 2010 finns IUP med skriftligt omdöme i musik i alla årskurser. Vid Skolinspektionens besök

⁵ Skolverket (2005).

hade ett stort arbete lagts på att utvärdera elevernas nuvarande kunskaper, skapa en databas och en bedömningsmatris. Någon samverkan eller överlämning mellan undervisande lärare i musik på de olika enheterna hade inte existerat tidigare. De intervjuade lärarna hade säkerställt att detta nu skulle ske även framgent. Lärarna i musik har kunskaper i hur man bedömer och följer upp elevernas musikaliska lärande och utvärdering sker kontinuerligt med eleverna.

Vid intervju med elever, lärare och rektor framgick att det sker ett kontinuerligt och välgrundat arbete med att förankra musikämnets mål i arbetet med alla eleverna. Dessutom menade de att arbetet med den lokala pedagogiska planeringen förbättrar tydligheten från lärarnas håll gentemot eleverna vilka mål som styrde undervisningen. Rektor och biträdande rektorer var vid besöks-tillfället inte förtroga med musikämnets lokala pedagogiska planering.

Av Skolverkets allmänna råd om det lokala arbetet med tillämpning av nationella mål och betygskriterier (SKOLFS 2004:23) framgår bland annat att de lokala tolkningarna av betygskriterierna bör jämföras med tolkningar som görs av andra lärare i olika årskurser och skolor, både för att inspirera och lära av varandra och för att skapa likvärdiga förutsättningar för undervisning och bedömning av elever i skolan och i olika skolor. Rektor ska ansvara för att sådana diskussioner kommer till stånd. Granskningen visar att det på Prolympia, F-9 inte i någon större utsträckning förekommer organiserat samarbete vad gäller bedömning i musik, ej heller med andra avlämnande skolor till Prolympia 6-9.

Bedömning

Lärarna i musik följer upp elevernas utveckling och kunskaper för att säkerställa att eleverna når målen. Lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån styrdokumentens krav. Eleverna har kännedom om musikämnets bedömningsmatriser och mål. Rektor behöver skapa förutsättningar för samverkan inom skolan och samverkan med andra skolors musiklärare för att öka likvärdigheten i bedömning och betygssättning.

3. Finns centrala förutsättningar för att bedriva en musikundervisning av hög kvalitet?

Forskning visar att elevernas möjligheter att utveckla kunskaper i ämnet musik i enlighet med kursplanens och läroplanens mål även påverkas av yttre förutsättningar där rektorns roll är central. Det handlar exempelvis om lärarkompetens, utrustning och lokaler, skolans organisation, tidsanvändning, ämnets status på skolan och arbete för att kvalitetsutveckla ämnet⁶.

Av läroplanen framgår bland annat att huvudmannen ska utveckla verksamheten i kontakt med det omgivande samhället. Forskning visar även att musik och kultursatsningar i kommunen kan genom samverkan ha gynnsam effekt på skolans arbete för att utveckla kvaliteten i musikundervisningen⁷.

Beskrivning

Bedömning Bägge lärarna i musik på Prolympia F-9 har lärarexamen i musik. Intervjuade lärare i musik har inte erbjudits, efterfrågat eller tagit initiativ till kompetensutveckling i musik. En orsak till det kan vara att de inte varit anställda under så lång tid på Prolympia. Granskningen visar att de undervisande lärarna i musik har den kompetens som krävs för att ensamma bedriva undervisning så att alla eleverna når målen i musik. Någon långsiktig plan finns dock inte för att säkerställa lärarkompetens i musik, t.ex. genom fortbildning.

Rektor har en vilja att bedriva musikundervisning av god kvalitet. I intervjuer med elever i årskurserna 8 och 9 framkommer att de inte har haft musik i årskurserna 6 och 7. Konsekvenser av detta i form av bristande måluppfyllelse bekräftas av undervisande lärare i musik. Prolympia F-9 ska erbjuda undervisningstid i musik i sådan omfattning att eleverna får förutsättningar att nå

⁶ Jmf Skolverket (2005); Georgii-Hemming, E. (2005). *Berättelsen under deras fötter. Fem musiklärares livshistorier*. Örebro: Universitetsbiblioteket; Myndigheten för skolutveckling (2007) *Musik: en samtalsguide om kunskap, arbetssätt och bedömning*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling.

⁷ Jmf Skolverket (2005); Stålhammar, B. (1995). *Samspel: grundskola – musikskola i samverkan: en studie av den pedagogiska och musikaliska interaktionen i en klassrumssituation*. Göteborg: Musikvetenskapliga avd.; Sveriges Musik- och kulturskoleråd (2006) *Glädjämnen eller sorgebarn?: En rapport om samverkan mellan för-, grund- och gymnasieskolor och landets musik- och kulturskolor*, Bjästa: Daus Tryck och Media.

målen.⁸ I intervju med biträdande rektor framkommer att den tilldelning av tid i musikämnet skolan haft sedan 2002 inte varit tillräcklig. Men i år garanteras att eleverna ska få mer tid under vårterminen i musikämnet. Under nuvarande läsår sker musikundervisning i åk 6, 8 och 9. I detta sammanhang bör det noteras att det i Prolympias kvalitetsredovisning för 2008/2009 och 2009/2010 framgår av betygsstatistik för elever i år 9 att flickorna får lägst meritvärde i ämnena Musik och Moderna språk. Motsvarande ämnen för pojkar är Bild och Musik. I intervju med rektor finns det ingen åtgärdsplan eller vidare analys av statistiken. Skolan har inte gjort någon närmare analys av måluppfyllelsen i musik, t.ex. hur tidsanvändningen påverkar resultaten. Det krävs att musikämnet utvärderas och följs upp för att utveckla kvalitén i musikundervisningen. Musikämnet har ännu inte utvärderats på skolenivå. Rektor behöver ta ansvar för musikämnets utveckling genom att se till att utvärdering och uppföljning görs för att utveckla ämnet i ett årskurs 1-9 perspektiv.

Prolympia har en pedagogisk idé som bland annat innefattar att ha längre sammanhängande lektionspass. Musik har tidigare haft långa pass i årskurserna 6-9 men under senare tid är tiden omfördelad från två timmar till en timme. Nuvarande lärare menar att det är för kort tid och att helklass kräver längre lektionspass för att uppnå god kvalitet i musikämnet. Rektor och biträdande rektor menar vid intervjun att 17-24 elever inte är stora klasser men att det kan vara svårt att motivera eleverna i musikämnet i längre lektionspass. De menar vidare att det dock är upp till den individuella läraren att komma med initiativen. Vid intervju med elever önskar samtliga längre och fler lektionspass.

Forskning pekar på att den frivilliga musik- och kulturverksamheten kan spela en ny och betydelsefull roll i skolans arbete för högre kvalitet i musikundervisningen.⁹ I intervju med rektor och biträdande rektor för F-5 uppges det att det är svårt att hitta samarbetsformer med kommunala musikskolan. Prolympia har bjudits in till musikskolan vid ca två tillfällen. I intervju med lärarna i musik och elever efterfrågades ett samarbete med musikskolan.

⁸ Se 9 kap. 2 § skollagen i jämförelse med bilaga 3 till skollagen.

⁹ Jmf Skolverket (2005b); Stålhammar, B. (1995). *Samspel: grundskola – musikskola i samverkan: en studie av den pedagogiska och musikaliska interaktionen i en klassrumssituation*. Göteborg: Musikvetenskapliga avd., Musikhögskolan., Univ. Sveriges Musik- och kulturskoleråd (2006) *Glädjeämnen eller sorgebarn?: En rapport om samverkan för-, grund- och gymnasieskolor och landets musik- och kulturskolor*, Bjästa: daus Tryck och Media.

Prolympia har i flera avseenden material, utrustning och lokaler som ger förutsättningar för att bedriva en god musikundervisning, det finns dock behov av vissa förbättringar. På Prolympia F-9 finns två musiksalar på respektive enhet med utrustning avsedda för musik. Musiksalen för F-5 ligger i enhetens källarlokaler och används även till fritids och för den undervisning i engelska som musikläraren håller i. Dock finns det behov av övningsrum för att kunna utveckla musikundervisningen. Musiksalen för 6-9 delas med andra ämnen vilket innebär att salen måste ändras om efter avslutade musiklektioner. De ljudstarka instrumenten förvaras och spelas på i ett till salen tillhörande rum, instrumentrummet. Mellan musiksalen och intilliggande arbetsrum finns ingen ljudisolering. Musiksalarna skulle behöva utrustas med fler gitarrer, trumset, keyboards och PA. I instrumentrummet för 6-9 spelas ensemble men rummet är inte dimensionerat efter antalet elever och saknar fläkt.

Ett av kursplanens mål att sträva mot anger att eleven ska utveckla sin förmåga att använda IT som ett stöd både för lärande och för musicerande samt som redskap för skapande i olika former.¹⁰ Prolympia har IT och på skolan finns ett trådlöst nätverk. Enligt elever används framförallt datorn i musikundervisningen av läraren när klassen ska lyssna på musik eller för informations-sökning. Elever uttrycker utifrån egna fritidserfarenheter av att skapa musik med datorn som redskap att detta är något de även skulle vilja göra i skolan. De undervisande lärarna i musik för F-9 använder sina privata konton för till exempel Spotify i undervisningen. Lärarna i musik menar även att de inte har programvaror för att göra musik och att de har för få datorer med bra kapacitet, dessutom behövs kompetensutveckling på området. Biträdande rektor menar att det finns möjlighet att boka en så kallad datorvagn för undervisningssyfte. Eleverna hävdar dock att datorerna på vagnen är trasiga och saknar de programvaror som behövs i musikundervisningen.

Statusen på ämnet är hög hos eleverna. Det nämns i samtliga intervjuer med eleverna att de vill att ämnet ska integreras i andra ämnen och i övriga skolverksamheten. De ser flera beröringspunkter med idrotten som är skolans profil. Samtliga intervjuade påpekar dock att detta är en skola med idrottsprofil. Lärarna i musik och eleverna menar att det faktum att skolan har en

¹⁰ 9 kap. 2 § skollagen i jämförelse med kursplanen i musik.

idrottsprofil blir väldigt tydligt i diskussioner om resurser och arbetsvillkor med mera. Eleverna och undervisande lärare i musik önskar att både rektor, biträdande rektorer och övriga lärare kunde besöka musiklektionerna och visa mer intresse för undervisningen i musik.

När det gäller samverkan säger musiklärarna i intervjuer att det inte finns någon organiserad samverkan gällande musikämnet inom Prolympia F-9. Musiklärarna träffas dock på eget initiativ och hoppas att samarbetet mellan enheterna kan fortsätta. I intervju med rektor ses detta som mycket positivt och ämnesvisa möten uppmuntras. Granskningen visar dock att idag finns två enheter i samma skola men att den gemensam linje för hur dessa två enheter skulle kunna stötta varandra i arbetet med att utveckla musikämnet behöver tydliggöras. Något långsiktigt tänkande på övergripande nivå för att utveckla musikämnet finns inte. Vidare finns även brister i samverkan gentemot andra avlämnande skolor till årskurserna 6-9. Skolinspektionen kan konstatera att det finns behov att finna samverkansformer för att säkerställa att alla elever får en likvärdig och sammanhållen utbildning i musik i ett årskurs 1-9 perspektiv.

Bedömning

Rektor behöver utveckla former för hur ämnet ska utvärderas och följas upp för att åstadkomma ökad kvalitet. Vidare bör rektor följa upp och analysera tidsanvändningen i musikämnet samt genomföra åtgärder så att undervisningstiden ger eleverna möjlighet att nå målen i musik. Rektor behöver också säkerställa att undervisningen i musik har material, utrustning och ändamålsenliga lokaler som ger förutsättningar för att bedriva en god musikundervisning tillika att IT-utrustning finns tillgänglig för eleverna att använda som stöd för musicerande och musikskapande. Rektor behöver ta ansvar för att musikämnet diskuteras i de pedagogiska sammanhangen och se till att ansvaret för ämnets utveckling inte enbart vilar på den enskilda musikläraren. Prolympias rektor behöver skapa förutsättningar för samverkan inom skolan och med andra avlämnande skolor till Prolympia 6-9, för att säkerställa att alla elever får en likvärdig och sammanhållen utbildning i musik i ett årskurs 1-9 perspektiv.

I ärendets slutliga handläggning har utredarna Anna Houmann och Ulrika Bohlin deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Viveca Serder
Enhetschef

Lennart Hansson
Undervisningsråd/Föredragande

